

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Breddenskolan

Datum: 2025-09-08

Upplands Väsby kommun

UTBILDNINGSKONTORET

Innehåll

Syfte med plan mot diskriminering och kränkande behandling	2
Lagstiftning	3
Pedagogisk helhetsidé	3
Vad är kränkande behandling och diskriminering?	4
Kränkande behandling	4
Diskriminering	4
Definitioner	5
Ansvarsfördelning	5
Huvudmannen	5
Rektor	5
Förskolans och skolans medarbetare	6
Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete	6
Rutiner vid kränkningar	7
Utvärdering, kartläggning, analys och planering	7
Utvärdering av planen för föregående år och vidtagna aktiviteter och åtgärder	8
Kartläggning av nuläget	8
Analys av kartläggningen	8
Planering av aktiviteter och åtgärder	8
Aktiviteter och åtgärder - främjande	9
Aktiviteter och åtgärder - förebyggande	9
Aktiviteter och åtgärder - åtgärdande	9
Delaktighet	9
Bilagor:	9

Syfte med plan mot diskriminering och kränkande behandling

Syftet med planen är att tydliggöra hur vi arbetar

- för att skapa trivsel och trygghet samt främja likabehandling för alla barn och elever på skolan,
- förebyggande och åtgärdande kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Planen ska vara ett verktyg i det gemensamma trygghetsarbetet. All personal som arbetar i Upplands Väsby's förskolor och skolor har ett ansvar att känna till och följa planen som tagits fram i varje enskild verksamhet. Främjande insatser är de insatser som förskolan, skolan och fritidshemmet gör för att arbeta mot mål och för att stärka värdegrunden. Främjande insatser görs utan att det finns ett särskilt problemområde. De förebyggande insatserna ska stärka förutsättningarna för likabehandling i skolan. Planen revideras en gång per år efter genomförd utvärdering av föregående år.

Lagstiftning

Planen utgår från skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567), läroplanerna, FN:s barnkonvention samt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

Pedagogisk helhetsidé

Kunskap, trygghet och likvärdighet ska genomsyra de kommunala förskolorna och skolorna i Upplands Väsby.

Kunskap ger dig frihet, möjligheter och makt att påverka.

Trygghet genom tillitsfulla relationer ger dig möjlighet att växa och utvecklas.

Likvärdighet genom att alla elever utmanas och ges möjlighet att lyckas utifrån sina förutsättningar.

Vi ser **kunskap** som något grundläggande och en förutsättning för att fungera som demokratiska samhällsmedborgare. Genom kunskap blir våra unga förberedda för vuxenlivet och anställningsbara. Den kunskap vi erbjuder våra barn och elever ska utgå från deras intressen och vara anpassade till en föränderlig värld.

Trygghet är en förutsättning för att barn och unga ska växa och utvecklas. Goda relationer, struktur, begriplighet, tydlighet och tillgänglighet är alla byggstenar som skapar trygga lärmiljöer. Vårdnadshavare ska vara trygga i mötet med förskola och skola och både de och våra barn och unga ska känna tillit till personalen.

Likvärdighet är att skapa förutsättningar att lyckas för alla barn och elever, oavsett förutsättningar. En tillgänglig undervisning ger alla möjlighet att växa och utvecklas. Rättvisa är inte att alla ska göra lika eller få exakt samma. Rättvisa är att alla kan nå samma mål. Likvärdighet är en förutsättning för fostrandet av demokratiska medborgare.

Helhetsidén för den kommunala utbildningen i Väsby är att med små, medvetna steg idag skapa en hållbar framtid.

Elever och barn stärks i sin förmåga att göra medvetna och ansvarsfulla val för både sig själva och planeten, genom praktiska hållbarhetsprojekt, kreativt lärande och värdegrundsarbete.

Elevernas förståelse för globala frågor och hållbarhet utvecklas genom att integrera språk, kultur, demokratiska värden och miljömedvetenhet. Tillsammans bygger vi en värld där barn och unga får möjlighet att påverka och bidra till en bättre framtid.

Vad är kränkande behandling och diskriminering?

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som kränker någons värdighet, men som inte har något samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Vid bedömning av om en elev blivit utsatt för kränkande behandling ska elevens upplevelse vara utgångspunkt. Upprepade kränkningar vid återkommande tillfällen kallas för mobbning.

Kränkande behandling kan exempelvis vara:

1. fysiska handlingar (slag, knuffar)
2. verbala (nedsättande ord, öknamn, hot, svordomar)
3. psykosociala (ryktesspridning, utfrysning, grimaser)
4. texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier, klotter, sms, sociala medier)

Diskriminering

Diskriminering betyder att elever blivit orättvist behandlade och att det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

- kön,
- könsöverskridande identitet eller uttryck,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- funktionsnedsättning,
- sexuell läggning eller
- ålder.

Det finns olika former av diskriminering, det vill säga hur diskriminering kan yttra sig/framträda. De olika formerna av diskriminering är trakasserier, sexuella trakasserier, direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet och instruktioner att diskriminera. Barn och elever kan inte diskriminera varandra, då används istället begreppet trakasserier.

Definitioner

- Diskriminering: Direkt/indirekt, enligt de sju diskrimineringsgrunderna
- Trakasserier: Kränkningar kopplade till diskrimineringsgrunder
- Kränkande behandling: Annan kränkning utan koppling till diskrimineringsgrunder
- Mobbning: Upprepad kränkning

Ansvarsfördelning

Huvudmannen

Om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det innebär att åtgärder ska genomföras för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Huvudmannen ska också se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling för varje verksamhet.

Huvudmannen har en skyldighet att anmäla, utreda och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Rektor

Rektor ska skyndsamt hantera anmälningar om kränkande behandling i DF respons och utse utredare av anmälningarna, vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten. Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier.

Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Rektor ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, att planen hålls aktuell, följs upp och finns tillgänglig på hemsidan.

Rektor ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling.

Rektor ansvarar för att stöd ges till barn/elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling samt att stöd ges till den som orsakat händelsen.

Rektor ansvarar för att barn-/elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar.

Rektor ansvarar för att göra en anmälan till socialnämnden när det finns en misstanke om att ett barn far illa enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Det är rektor som tar ställning till kontakt med polis för samråd och att eventuellt anmäla.

Förskolans och skolans medarbetare

Personal ingriper snabbt och tydligt när man får reda på eller upptäcker att diskriminering och kränkande behandling har förekommit. I första hand hanteras ärendet av den som fått kännedom eller av ansvarig pedagog/mentor/klasslärare. Den som utsetts att utreda en anmälan ska skyndsamt göra detta. I de fall det beslutas om åtgärder utifrån en kränkning har

personalen ansvara att planera verksamheten utifrån dessa åtgärder och att delta i uppföljningen av dessa.

Personal ska skyndsamt anmäla till rektor i DF respons vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten. Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier såsom sexuella trakasserier. Medarbetare ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Personalen ansvarar för kontakter med barnet eller eleven och vårdnadshavare. Informera elever och vårdnadshavare om plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetslagen har ansvar att ge varandra stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen.

Arbetslagen ansvarar också för att arbeta med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering. Alla medarbetare ska aktivt bygga tillitsfulla relationer där man genom sitt bemötande är goda förebilder. Likheter och olikheter ska lyftas och främjas och allas lika värde är grunden för lärande och umgänge. Alla medarbetare ska utgå från ett demokratiskt förhållningssätt i vardagen

Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete

Skolan arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande för att förhindra att kränkande behandling, diskriminering och trakasserier uppstår.

Främjande arbete tar alltid sikte på det positiva och pågår alltid utan förekommen anledning. Det främjande arbetet är fundamentalt för all skolverksamhet, är ständigt en del i undervisningen och pågår kontinuerligt. Det förebyggande arbetet tar sikte på risker för problem och handlar om att vi undersöker och följer upp verksamheten ur olika perspektiv. Det åtgärdande arbetet sker när någonting har hänt som skolan måste stoppa och hantera så att det inte sker igen.

Främjande arbete:

- förstärker respekten för allas lika värde,
- omfattar alla diskrimineringsgrunderna,
- riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning samt
- är en naturlig del i det vardagliga arbetet.

Förebyggande arbete:

- avvärjer risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och
- tar sikte på riskerna för problemet.

Åtgärdande arbete syftar till att stoppa kränkande behandling och diskriminering, genom att:

- ha rutiner för skydd av utsatta,
- utreda förhållandena,
- rapportera kränkningar av olika slag,
- informera barn/elever och vårdnadshavare,
- ha rutiner för tillämpning av disciplinära åtgärder.

Rutiner vid kränkningar

- Personal som får kännedom om att ett barn eller elev upplever sig kränkt eller diskriminerad ansvarar för att skyndsamt anmäla detta till rektor i DF respons.
- Rektor utser en ansvarig utredare.
- Utredningen ska startas skyndsamt, vara allsidig och dokumenteras i DF respons.
- I de fall där utredningen visar att ett barn eller elev har blivit kränkt ska det upprättas åtgärder i DF respons. Åtgärderna kan vara på individ-, grupp- eller organisationsnivå.
- Upprättade åtgärder ska följas upp och utvärderas i DF respons. Om åtgärderna inte har gett avsedd effekt ska nya åtgärder upprättas.

Utvärdering, kartläggning, analys och planering

Utvärdering av planen för föregående år och vidtagna aktiviteter och åtgärder

Utvärderingen visar att de insatser som genomförts under året har haft god effekt. Genom trygghets- och trivselenkäter har vi kunnat se att eleverna upplever ökad trygghet. Särskilt tack vare vuxennärvaro på raster, planerade aktiviteter och tydliga regler. Kartläggning av otrygga platser har lett till riktade åtgärder vilket bidragit till en bättre skolmiljö.

Planen har hjälpt oss att förebygga kränkande behandling genom tydliga rutiner, gemensamma regler och återkommande samtal om värdegrund och likabehandling. Trygghetsgruppen och pedagogerna på skolan har arbetat aktivt med uppföljning av incidenter och dokumentationen i DF-respons har gjort det lättare att hantera ärenden systematiskt. Elevernas trygghet har stärkts genom relationsbyggande aktiviteter, synlig trygghetsgrupp och ett nära samarbete mellan elever, personal och elevhälsa.

I utvärderingen deltog trygghetsgruppen, arbetslagen, klasslärare, fritidspersonal, skolledning och elevhälsa. Eleverna har varit delaktiga genom enkäter, klassråd, elevråd och kartläggning av otrygga platser. De har också arbetat med likabehandlingsplanen i klassrummet och bidragit med förslag på åtgärder.

Kartläggning av nuläget

Kartläggningen bygger på underlag från trygghets- och trivselenkäter, elevintervjuer, observationer, hälsosamtal samt diskussioner i klassråd, elevråd och arbetslag. I arbetet har trygghetsgruppen, skolledning, elevhälsan, arbetslagen, klasslärare, fritidspersonal och eleverna själva varit delaktiga.

Resultaten visar att det förebyggande arbetet fungerar väl. Den ökade vuxennärvaron på raster, planerade rastaktiviteter och tydliga regler bidrar till färre konflikter och en tryggare miljö. Det främjande arbetet, som inkluderar relationsbyggande aktiviteter, traditioner och värdegrundslektioner, stärker gemenskapen och ökar trivseln bland eleverna.

Det åtgärdande arbetet fungerar också bra tack vare tydliga rutiner, snabb uppföljning och dokumentation i DF-respons. Trygghetsgruppen arbetar strukturerat med incidenter och samarbetar nära med både personal, elevhälsa och vårdnadshavare.

Kartläggningen visar samtidigt att vissa utmaningar kvarstår, bland annat behovet av fortsatt arbete med språkbruk, digitala kränkningar och att skapa trygghet på särskilda platser på skolan. Elevernas delaktighet har varit en viktig framgångsfaktor. Både genom deras enkätsvar, kartläggningar av otrygga platser och förslag på åtgärder.

Planering av aktiviteter och åtgärder

Främjande

Det främjande arbetet på Breddensskolan syftar till att skapa en inkluderande och positiv skolmiljö där alla elever känner gemenskap och delaktighet. Vid läsårsstart genomförs samarbetsövningar där klasserna formulerar trivselregler tillsammans. I årskurs 1–3 genomförs värdegrundslektioner och i årskurs 4–5 används programmet *Agera tillsammans* för att stärka elevernas förståelse för respektfulla relationer. Vi har gemensamma traditioner som friluftsdagar, Nobelfest, luciafirande, skoljogg och olika kulturaktiviteter. På fritidshemmen anordnas aktiviteter som fritidshemmens dag, skogsutflykter och gemensamma verkstäder. Ansvariga för arbetet är lärare, arbetslag, fritidspersonal och skolläda. Arbetet utvärderas kontinuerligt genom trivsel- och trygghetsenkäter, klassråd, elevråd, arbetslagsmöten och föräldramöten.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet bygger på tydlighet, delaktighet och trygghet i vardagen. I varje klassrum finns skolans regler och åtgärdstrappan väl synliga för att skapa en gemensam grund. Personalen arbetar utifrån ett positivt bemötande där gott beteende lyfts fram och förstärks. Eleverna deltar regelbundet i relationsbyggande övningar och gemensamma aktiviteter för att stärka gruppens sammanhållning. Rastvärdar i reflexvästar finns alltid närvarande på skolgården för att skapa trygghet och organiserade rastaktiviteter minskar risken för konflikter. Vuxennärvaro i matsal och på idrottslektioner bidrar till en lugnare miljö. Dessutom kartläggs otrygga platser i skolan och på skolgården tillsammans med eleverna och resultaten leder till konkreta åtgärder som följs upp av trygghetsgruppen, arbetslag samt klasslärare.

Åtgärdande

Det åtgärdande arbetet utgår från skolans åtgärdstrappa och innebär att alla fall av kränkningar och trakasserier hanteras skyndsamt och systematiskt. Vid en incident hålls omedelbart samtal med berörda elever och vårdnadshavare kontaktas. Händelsen registreras i DF-respons där rektor får information och delegerar vidare uppdrag. Om kränkningar upprepas genomförs uppföljande samtal, enskilda allvarssamtal samt daglig avstämning med den utsatta eleven under en tid. Trygghetsgruppen kopplas in för vidare stöd och kan vid behov ta hjälp av elevhälsan för observationer, handledning och eventuella anpassningar. I allvarligare fall kallas vårdnadshavare till möte med skolläda och elevhälsa. Vid behov görs anmälan till socialtjänst eller andra myndigheter. Uppföljning sker både på kort och lång sikt genom samtal och dokumentation för att säkerställa att åtgärderna haft effekt och att eleven känner trygghet.

Delaktighet

För att säkerställa delaktighet och förankring presenteras den färdiga planen för all personal vid läsårsstart och gås därefter igenom med nya medarbetare som börjar under året. Planen diskuteras i arbetslagen, på gemensamma konferenser och följs upp kontinuerligt genom trygghetsgruppen. All personal ansvarar för att planen inte bara blir ett dokument utan ett levande verktyg i vardagen. Genom gemensamma reflektioner, trivselenkäter och uppföljande samtal hålls arbetet levande och alla medarbetare ges möjlighet att bidra till utvecklingen.

Bilagor:

Åtgärdsstrappa för Breddenskolan

